

Asia: VN/13139/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

2. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamisesta?

Kyllä

3. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 2:

Tehy kannattaa omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamista. Suuri osa omaishoitajista on naisia. Tutkimusten mukaan omaishoitajien työllisyysaste ja ansiotulot ovat keskimäärin matalampia kuin muulla väestöllä, ja erityisesti työikäisten toimeentulo heikkenee omaishoidon vuoksi.

<https://www.julkari.fi/handle/10024/150608>

4. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta perhehoitajan taloudellisen aseman tukemisesta?

Kyllä

5. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 4:

Monilla alueilla on vakava pula erityisesti iäkkäiden ja lastensuojelun perhehoitajista. On kuitenkin tärkeää muistaa, että perhehoitoon sijoittamista ohjaavat jatkossakin tietyt periaatteet, kuten lapsen etu ja perheen soveltuvuus asiakkaalle. Näiden perusteiden vuoksi uuden asiakkaan löytäminen ei välttämättä tapahdu nopeasti.

Toisaalta esimerkiksi lastensuojelussa ja vammaisten henkilöiden perhehoidossa perhehoitaja voi toimia useamman hyvinvointialueen kanssa. Tällöin uusi asiakas voi löytyä toiselta alueelta, vaikka oma hyvinvointialue ei pystyisi heti osoittamaan uutta sijoitusta.

6. Kannatatteko omaishoidon tuen palkkion korotuksen kohdistamista omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamiseen?

Kyllä

7. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 6:

Omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottaminen voisi madaltaa työikäisten kynnystä ryhtyä omaishoitajaksi. Korvaus auttaisi kompensoimaan ansionmenetyksiä ja tekisi omaishoidosta taloudellisesti saavutettavamman vaihtoehdon.

Korotus voisi myös vaikuttaa myönteisesti yhteiskunnallisiin asenteisiin. Kun palkkiota nostetaan, omaishoito voi näyttäytyä aiempaa merkityksellisempänä ja tunnustetumpana työnä.

Tehy pitää tärkeänä, ettei korotus ei heikennä muita tukia. Omaishoidon tuen palkkio ei vaikuta asumistukeen, hoito- ja vammaistukiin, osittaiseen hoitorahaan eikä vanhuuseläkkeeseen. Näin ollen palkkion korottaminen ei myöskään pienennä näitä etuuksia.

8. Kannatatteko perhehoitajan korvausoikeuden kohdistamista esityksessä ehdotettuihin tilanteisiin?

Kyllä

9. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 8:

Tehyn mukaan on tärkeää, että ehdotetuissa muutoksissa otetaan huomioon perhehoitajan jaksaminen, erityisesti taloudellisen turvallisuuden näkökulmasta. Perhehoitajan hyvinvointi heijastuu suoraan myös hoidettavan saamaan hoivaan.

10. Mitä muuta mahdollisesti haluatte lausua esityksestä:

Tehyn mielestä omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottaminen on tärkeä viesti arvostuksesta omaishoitajien tekemää hoitotyötä kohtaan. Palkkion nosto voi myös lisätä kiinnostusta ryhtyä omaishoitajaksi, erityisesti työikäisten keskuudessa. Omaishoito ja ansiotyö pitäisi pystyä yhdistämään nykyistä joustavammin. Suurin osa omaishoitajista on naisia, joten tuen korottaminen vahvistaisi naisten asemaa ja taloutta. Omaishoito tukee julkista palvelujärjestelmää ja vähentää muiden palvelujen tarvetta. Jos uudet omaishoitotilanteet täyttävät sopimusomaishoidon kriteerit, omaishoidon laajeneminen voi vähentää hoidettavien muiden palvelujen käyttöä. Tällä on merkitystä erityisesti nyt, kun sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöpula on syventynyt ja suuret ikäluokat ovat siirtymässä vanhuspalvelujen piiriin. Omaishoitajien rooli voi näin vahvistaa palvelujärjestelmän kestävyyttä. Tehy kuitenkin toteaa, ettei omaishoitajien vähimmäispalkkion

korottamisella yksin paranneta omaishoitajien toimeentuloa, sillä viimeaikaiset sosiaaliturvan leikkaukset ovat heikentäneet myös omaishoitajien toimeentuloa.

Marjamaa Petra
Tehy ry